

CURIOZITĂȚI SCRIPURALE

de Rev. *Nelu Terpea*

MOISE - OMUL LUI DUMNEZEU

(continuare din numărul trecut)

k. Lipsa de credință a celui credincios. În luna întâia, după ieșirea din Egipt, poporul Israel a ajuns la Cades în pustia Țin. Acolo a murit Maria, sora lui Aaron și Moise. Dar locul unde s-au oprit, era fără vreun izvor de apă. Aici, poporul a cârtit, iar apoi au primit apă din belșug. În fața acestui eveniment apar câteva înrebări.

Se știe că tot poporul în frunte cu Moise era pus la o serie de examene. Cum se face că acest popor, după ce a văzut cu ochii lor cum au năvălit egiptenii asupra lor la Marea Roșie și izbăvirea pe care le-a dat-o Dumnezeu, acum cârtesc. La trei zile au ajuns la Mara, unde Dumnezeu le-a transformat apele amare în potabile. Iar acum cârtesc din nou. De ce? Încă nu văd mâna unui Dumnezeu real, puternic? În Nm.20:3, poporul a zis: *“Ce bine ar fi fost să fi murit noi, când au murit frații noștri înaintea lui Iehovah!”* (în românește, “înaintea Domnului”). Deci ei știau de Iehovah. În cazul acesta, de ce au venit să-l necăjească pe Moise? *“Pentru ce ați adus adunarea lui Iehova (a Domnului) în pustia aceasta, ca să murim în ea, noi și vitele noastre?”* (v.4). Desigur ne aducem aminte de cerința lui Dumnezeu, ca Moise să spună poporului că va fi dus într-o țară “unde curge lapte și miere”. *“Pentru ce ne-ați scos din Egipt, și ne-ați adus în acest loc rău, unde nu este nici loc de semănat, nici smochin, nici viță, nici rodiu, nici apă de băut?”* (v.5). Desigur, nu pustia a fost țara promisă. Dar felul în care ei au vorbit, dovedește că ei nu cunoșteau pe acest Iehovah. Ei au continuat să înțeleagă că Moise i-a scos, nu Iehovah.

Dar Moise? Dumnezeu l-a muștrat la Marea Roșie - *“Ridică Toiagul, întinde-ți mâna și despice apele”* - fiindcă el a uitat că Iehovah l-a făcut “Dumnezeu” pentru faraon. La Mara, a vindecat apele, dar ele... erau! Dar acum, cum? Să despice pustia pentru a ajunge la ape? De unde să ia apă pentru atâta om și atâtea turme de animale? El a stat și așteptat cu încrederea că Dumnezeu are un plan al său. Dar când s-a dus înaintea lui la Cortul Întâlnirii, de ce “a strigat către Domnul?” (Ex.17:4) Încă nu a ajuns să cunoască bine pe Dumnezeul al cărui slujitor a fost?

Dumnezeu avea un plan al Său: să se vadă caracterul acestor oameni și să rămână scris pentru toată istoria care va urma. Sub stăpânirea adrenalinei, în loc să facă exact așa cum i s-a cerut - să vorbească stâncii (cf. Nm.20:8) - el a vorbit adunării și a lovit stânca de două ori, fiindcă prima dată, când a lovit-o, n-a dat apă. Dumnezeu îl condamnă de două lucruri: necredință și nu l-a sfințit pe Iehova în fața poporului. De ce nu l-a sfințit pe Iehovah în fața poporului? Fiindcă nu a crezut că stânca poate da apă, chiar dacă Înusuși Dumnezeu i-a spus.

Curiozitatea cea mai mare, în legătură cu cele spuse până aici, stă în ușurința cu care noi judecăm pe cei ce au trecut prin astfel de examene: Moise, cel mai blând om din lume, nu s-a dovedit atât de blând; iudeii l-au răstignit pe Mesia pe care l-au așteptat; Dumnezeu îi spune lui Moise că va da apă din stâncă, iar el nu crede; etc. Cum am fi fost noi în locul lor? Mai buni? Oare nu nouă ne este lăsat scris Mc.16:16-18? Care sunt semnele care ne urmează? În schimb “ne urmează” o serie de explicații, care mai de care, cu scopul justificării și a acoperirii necredinței noastre de azi.

I. Spargerea Tablelor Legii. În tradiția iudaică din primele secole după Hristos, s-au găsit explicații cu privire la acțiunea lui Moise de a fi spart Tablele Legii.

(1). Una dintre ele zice că dacă ar fi dat Legea poporului pe care l-a găsit închinându-se și dansând în fața idolului, poporul ar fi fost pedepsit de mâna Celui ce a scris poruncile pe tablele de piatră, de Înusuș Dumnezeu. Pentru a evita acest lucru, a spart Tablele Legii și a pedepsit el poporul (Ex.32:25-29). Că ceea ce a făcut Moise a fost un lucru bun, și prin urmare explicația de mai sus este bună, rabinul R. Jose Galileanul (sec. al II-lea) a dat o pildă pentru a fi mai ușor de înțeles: Un împărat și-a trimis omul

său să aranjeze căsătoria sa cu o anumită femeie din popor. Omul împăratului a aflat că această femeie își petrece vremea în moravuri ușoare cu diferiți bărbați. Atunci el a luat hotărârea de a nu-i înmâna actul de căsătorie – de a nu se supune împăratului – pentru ca femeia aceasta să nu fie ucisă.

Atât în explicația dată pentru acțiunea lui Moise, cât și pentru pilda oferită de Jose Galileanul pentru înlesnirea înțelegerii, s-a strecurat o greșeală de interpretare; evident, această greșeală poate fi observată de pe poziția relației dintre popor și Dumnezeu lui prin Lege. Niciodată Dumnezeu nu a pedepsit pe Israel pentru păcate înainte de “darea Legii”, dar după aceea Dumnezeu a acționat prompt. Fără îndoială că pe acest adevăr s-a bazat și Pavel când a afirmat că păcatul nu este ținut în seamă în afara Legii (cf. Rm.3:20). Dumnezeu Însuși a rostit Cele 10 Porunci în auzul poporului, dar poporul a cerut ca Moise să le fie intermediar (“mijlocitor”), așa că Moise trebuia să ducă Tablele Legii în fața poporului și să le arate pedeapsa ce o merită (porunca a doua cf. Ex.20:4-5). În acest caz Dumnezeu personal i-ar fi pedepsit.

În ce privește pilda rabinului R. Jose Galileanul, femeia aceea stricată este vinovată de viața ei pe care a dus-o, indiferent de intenția împăratului. Dar ea nu este vrednică de pedeapsa cu moartea, doar fiindcă împăratul voia s-o ia de soție – pe de o parte, ea a fost inconștientă de gândul împăratului, iar pe de altă parte, ea a trăit în stricăciune mai înainte de a fi invitată la palat.

Pilda se potrivește explicației date de tradiția rabinică din primele secole, dar nici una nu se încadrează în textul biblic. În concluzie, Moise a spart Tablele Legii sub impulsul adrenalinei. Practic, el a greșit: trebuia să asculte de Dumnezeu și să ducă Legea poporului.

(2). O altă explicație rabinică, din aceeași vreme, subliniază lipsa de merit din partea lui Israel; Moise ar fi trebuit să le aducă înapoi la Dumnezeu. Atunci Dumnezeu nu ar mai fi cerut lui Moise să pedepsească poporul (cf. Ex.32:27), ci l-ar fi pedepsit El personal iar urgia ar fi fost mult mai mare. Moise le-a spart ca să nu aibe ce duce înapoi. Asta duce la idea că Moise ar fi planificat la repezeală să mintă înaintea lui Dumnezeu: că le-a spart din pricina nervilor, când de fapt el a ocolit o catastrofă (cf. Ex.32:9-10). Dar cu adevărat, așa a gândit Moise?

Autorul acestei explicații a uitat că în urma intervenției lui Moise, Dumnezeu a renunțat la mânia Sa (cf. Ex.32:14). Apoi, El care cunoaște gândurile, nu putea aduce pedeapsa peste Israel și fără să țină cont de acest Moise (în acest caz!) mincinos? În realitate, lipsei respectului de Dumnezeu din partea poporului – prin închinarea la idoli – Moise a mai adăugat și nerespectul lui personal, față de Dumnezeu, prin distrugerea “*Tablelor [Legii care] erau lucrarea lui Dumnezeu și scrisul era scrisul lui Dumnezeu, săpat pe table*” (cf. Ex.32:16).

Așa o fi vrut Moise, dacă poporul nu l-a respectat pe Dumnezeu să nu îl mai respecte nici el? Greu de crezut. Ceea ce a făcut este dovada nervilor lui de muritor ca toți ceilalți oameni de pe pământ.

m. Cel mai blând om din Lume. Se afirmă că Moise a fost un om unic din punct de vedere al blândeței. Iată două cazuri în care se pare că Moise a spart limitele sub care era cunoscut. (1) El dă peste un egiptean asuprind pe un evreu și a făcut dreptate fratelui său omorând pe egiptean. Oare, se poate spune că Moise a fost atât de blând încât l-a ucis pe egiptean?

(2) Plin de supărare, Moise “...a apucat atunci cele două table, le-a arucat și le-a sfărâmat...” (cf. Dt.9:17). Moise nu a dat dovadă de blândețe. Apoi, “...a ars [vițelul] în foc, l-a prefăcut în cenușă, a presărat cenușa pe suprafața apei și [obligându-i] a dat-o copiilor lui Israel s-o bea”.

(3) Și încă un amănunt care multora le scapă din vedere cu multă ușurință: originatorul pedepsei lui Israel. Conform Ex.31:18, Dumnezeu știa mai dinainte ce se va întâmpla, dar a tăcut, “...i-a dat [lui Moise] cele două table ale mărturiei, table de piatră scrise cu degetul lui Dumnezeu”. Apoi în Ex.32:7-14 a zis: “...Scoală-te și pogoară-te; căci poporul tău... s-a stricat... Acum, lasă-Mă; mânia Mea are să se aprindă împotriva lor și-i voi mistui. Dar pe tine te voi face strămoșul unui neam mare. Moise s-a rugat Domnului... Și Domnul S-a lăsat de răul pe care spusese că-l va face”. După cum se poate vedea,

Dumnezeu a renunțat la a pedepsi pe Israel după cum ar fi meritat. A gândit Dumnezeu, oricum, să nu lase pe Israel nepedepsit în vreun fel? A hotărât până la urmă să-l pedepsească doar cu părți de măsură? E greu de acceptat așa ceva.

În Ex.32:27, Moise cere fiilor lui Levi: *“Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: ‘Fiecare din voi să se încingă cu sabia; mergeți și străbateți tabăra de la o poartă la alta și fiecare să omoare pe fratele, pe prietenul și pe ruda sa’.”* Deși Dumnezeu nu a cerut așa ceva, Moise a acționat astfel din pricina blândeții lui? Sau mânia lui a spart limitele a ceea ce l-a caracterizat? Ceea ce cred că trebuie să fie observat este altceva: dacă “cel mai blând om din lume” a ajuns și la astfel de situații, cum or fi fost ceilalți oameni din poporul lui?

Dumnezeu avea planificat de dinainte de vecii venirea lui Mesia (cf. 2.Tm.1:9) la vremea potrivită (cf. Gal.4:4). El știa că Moise va interveni pentru Israel, iar El nu-l va mai pedepsi (cf. Ex.32:11-14). Dacă Dumnezeu a știut mai dinainte, de ce l-a mai provocat pe Moise (cf. Ex.32:10-11)?

După ce Moise a ucis 3000 de oameni în fața Vițelului de aur, pe restul obligându-i să bea apa în care a fost aruncată cenușa idolului, cu ușurință ei ar fi văzut în el un despot feroce. Dar felul intervenției lui pentru Israel îi va aduce respect de la acest neam de oameni de-a lungul întregii lui istorii. Moise-eliberatorul, tipul lui Hristos-Eliberatorul, s-a uitat la oameni, nu la sine.

(VA URMA)

Nr.183/Mar.07